

DRENTSCHE COURANT
DINGS DAG, DEN 29 OCTOBER 1850

Kas ad pios usus

Het is te hopen, dat de Provinciale Staten van Drenthe, bij het nemen van een besluit aangaande de kas ad pios usus te Smilde, eene bijzonderheid onder het oog zullen houden, welke op de instelling en bestemming dier kas betrekking heeft. De veenen van Hijkersmilde zijn niet van het Landschap Drenthe, maar van het gehucht Hijken afkomstig. Zij zijn verkocht aan partikulieren, en de Ingezetenen van Hijkersmilde waren dus niet gebonden aan de bepalingen, die de Ridderschap en Eigenerfden van Drenthe zouden maken aangaande de Landschaps-Veeën onder Kloosterveen gelegen. De Ingezetenen van Hijkersmilde, noch geene Kerkelijke Gemeente uitmakende, vonden goed eene school te stichten, waarin ook openbare Godsdienstoefeningen of katechisatiën zouden worden gehouden. Om een en ander te bekostigen en tevens de armen te ondersteunen, werd de bepaling gemaakt, dat van elk dagwerk turf, dat uit de veenen van Hijkersmilde zou worden afgevoerd, drie stuivers zouden worden betaald; terwijl in het fonds daaruit ontstaande ook zouden worden gestort de gelden, die in de openbare katechisatiën, in de school te Hijkersmilde gehouden wordende, werden gecollecteerd. Ook te Kloosterveen was een dergelijke kas gevormd, de Landschaps kas genoemd, als voortspruitende uit de Landschaps-veenen, en in tegenstelling van de kas te Hijkersmilde bestaande. Toen het plan werd gemaakt, om Hijkersmilde en Kloosterveen tot eene Kerkelijke Gemeente te vereenigen, is er eene Commissie benoemd, bestaande uit enige ingezetenen, teneinde deze zaak te regelen. Onder de voorstellen, door die Commissie gedaan, behoort ook het aanbod, daar in de nieuw te stichtende Gemeente voortaan maar *eene Diaconie bestaan zou*, de gelden, in de kas van Hijkersmilde aanwezig, in de Landschapskas van Kloosterveen te storten, welke aanbod door Drost en Gedeputeerden is aangenomen en door Ridderschap en Eigenerfden van Drenthe is goedgekeurd. Wat kan uit deze bijzonderheid anders volgen, dan dat de kas ad pios usus bestemd is voor de in 1788 daargestelde Hervormde Gemeente van Hijkersmilde en Kloosterveen? Of zouden de Hervormde Ingezetenen van Hijkersmilde hunne gelden, ten behoeve van hun school- en Godsdienstonderwijs en vooral van hunne Diaconie-armen bijeengebragt, vrijwillig in eene kas, gestort hebben, die bestemd was voor geheel het Landschap? Of zouden Drost en Gedeputeerden, Ridderschap en Eigenerfden van Drenthe het aanbod van de Hijkersmilders hebben aangenomen, indien zij niet van het beginsel waren uitgegaan, dat de kas ad pios usus door het Landschap opgerigt, voortaan strekken zou tot voorziening in de behoeften van de nieuw te stichten Hervormde Gemeente van Hijkersmilde en Kloosterveen? Men zie over bovenstaande bijzonderheid het verordende door de Ridderschap en Eigenerfden van Drenthe op den reces Landsdag van 1788. (*ingezonden*)

DRENTSCHE COURANT
VRIJDAG, DEN 1 NOVEMBER 1850

Smilde, 26 Oct. Nadat er heden morgen meer dan gewone drukte op de sloopstimmerwerf van *K. Fernhout* alhier had geheerscht, smaakte men te drie uur het genoegen, van een nieuw veerschip, versierd met driekleurige vlag, het hellinggat te zien uitdrijven. Dadelijk wendde het den steven naar Drenthes hoofdplaats Assen, om van daar aanstaande vrijdag zijne loopbaan te beginnen, nl. als tweede beurtschip op Amsterdam. – Met welgevallen staarden we dien bodem na. Gelijk een jongeling, die voor 't eerst het huis zijner ouders verlaat, en onbekend is met de gevaren, die hem welligt op zijne loopbaan zullen omringen, moedig daarheen stapt: zoo dreef ook deze bodem daarheen, rustig en kalm. Ofschoon dan ook in 't klein kan men hem een sierlijk waterkasteel noemen, uitmuntende door hechtheid en sterkte, bevalligen bouw en inwendige gerijfelikheden; 't geheel verstrekt den bouwmeester tot roem. Deze is de zestiende bodem, die hier in tien jaren van stapel is gelopen, en reeds zijn er weder drie besteld, die weldra in aanbouw zullen zijn.

De ondergeteekende Executeur-Testamentair in den boedel en nalatenschap van wijlen den Heer *C. Brouwer*, zal, na bekomene regterlijk autorisatie, op nader te bepalen tijd en plaats, voor de erfgenamen van dien heer verkoopen: drie **AKKERS** op de esch te Rolde en drie **halve VEENPLAATSEN** op de Grietmanswijk te Smilde.
Assen, 30 September 1850 mr. L. OLDENHUIS GRATAMA